

Apotekers sundhedsydelser forbedrer borgernes medicin-anvendelse markant og sparer det offentlige penge

Strukturerede lægemiddelsamtaler på apoteket forbedrer patienters evne til at anvende deres medicin korrekt. Det forøger den sundhedsrelaterede livskvalitet for borgerne. Samtidig giver det en økonomisk gevinst for det offentlige, da man sparer omkostninger til bl.a. hospitalsindlæggelser. Det viser en ny stor evaluering udført af forskere på The University of Nottingham. På vegne af de engelske myndigheder har forskerne undersøgt effekten af sundhedsydelsen "New Medicine Service" (NMS), hvor staten finansierer borgerens lægemiddelsamtale på apoteket. Når en patient får udskrevet et nyt lægemiddel, giver apoteket patienten et udvidet rådgivningsforløb om anvendelse af medicinen. Ydelsen 'Kom godt i gang med din medicin', som er inspireret af NMS, er allerede udviklet og afprøvet på danske apoteker. De er parate til i samarbejde med staten at implementere ydelsen på nationalt plan efter det engelske forbillede.

I England tilbyder apotekerne et statsfinansieret rådgivningsforløb til borgere, der har fået udskrevet et nyt lægemiddel til behandling af astma/KOL, type-2 diabetes, forhøjet blodtryk og til patienter, der sættes i behandling med blodfortyndende medicin. Siden oktober 2011, hvor man introducerede den statsfinansierede ydelse, har mere end 90 procent af apotekerne i England udbudt ydelsen¹. De engelske sundhedsmyndigheder har af et forskerhold sidenhen fået foretaget en uvildig evaluering af apotekernes New Medicine Service (NMS). Formålet var at evaluere ydelsens effekt og omkostningseffektiviteten fra et myndighedsperspektiv med henblik på at give sundhedsmyndighederne mulighed for, på et mere informeret grundlag, at vurdere, om ydelsen bør fortsætte.

Evalueringen "*Understanding and Appraising the New Medicines Service in the NHS² in England*"³ er netop offentliggjort af det sundhedsvidenskabelige fakultet på The University of Nottingham og University College London. Konklusionerne i den 120 sider lange evalueringsrapport er klare og positive: "*Our study shows the NMS significantly increase patients' adherence to their new medicine. Delivery of this service will save the NHS money through better patient outcomes at overall reduced costs to the NHS. The service was well-received by patients.*"

Således anbefaler de engelske forskere entydigt, at den engelske stat fortsat skal finansiere ydelsen. Samtidig anbefales myndighederne at overveje, om den kan introduceres til andre sygdomsområder.

Strukturerede lægemiddelsamtaler: Vejen til bedre medicinanvendelse

Det er et omfattende problem, at borgere ikke anvender deres medicin korrekt. Ifølge de engelske forskere anvendes omkring 25 procent af al udskrevet receptmedicin til behandling af langvarig sygdom ikke korrekt. 15 procent af patienter, der får udskrevet medicin, som de ikke har fået før, tager for få doser. Heraf tager nogen overhovedet ikke deres medicin. Den u hensigtsmæssige medicinanvendelse kan ifølge forskerne få

¹ Pharmaceutical Services Negotiating Committee, 2014: [New Medicine Service \(NMS\)](#).

² NHS er forkortelse for National Health Service, dvs. de engelske sundhedsmyndigheder.

³ The University of Nottingham, august 2014: [Understanding and Appraising the New Medicines Service in the NHS in England](#).

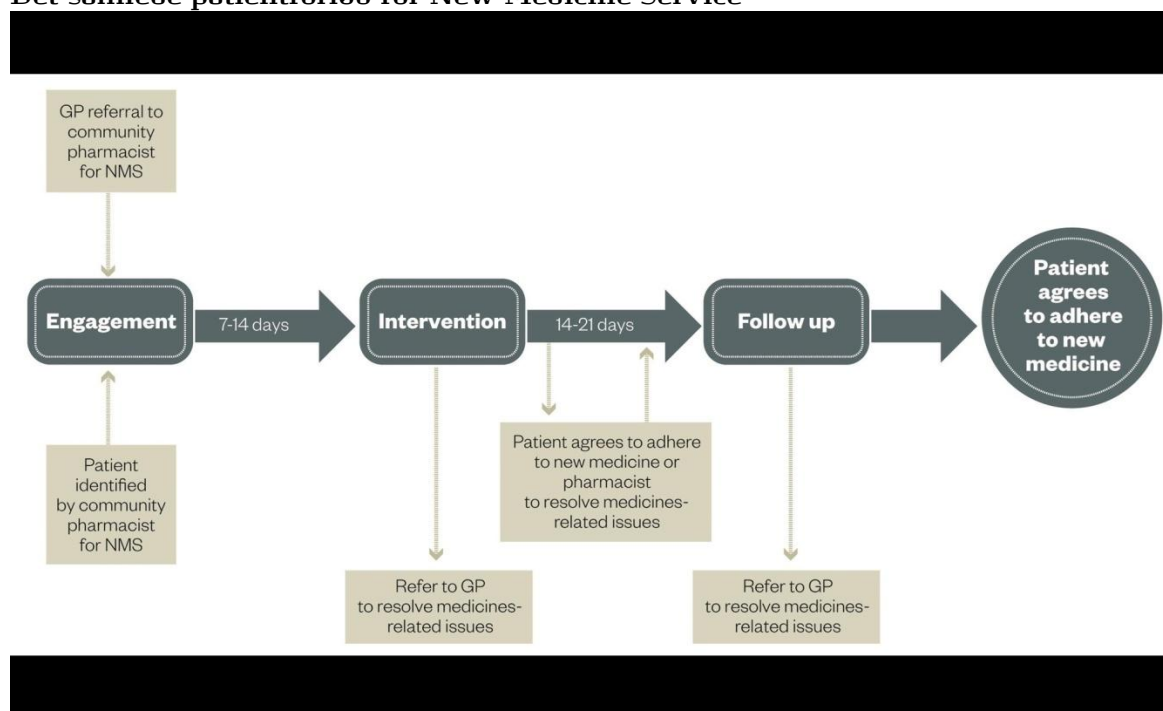
alvorlige konsekvenser. Skaderne kan enten være dårligere sundhedsrelateret livskvalitet, hospitalsindlæggelser eller i værste fald dødsfald.

Evalueringen er gennemført, som en randomiseret, kontrolleret undersøgelse. Den ene gruppe patienter deltog i rådgivningsforløbet New Medicine Service. Den anden gruppe modtog den traditionelle sundhedsfaglige rådgivning på apoteket.

Evalueringen viser, at niveauet for korrekt medicinanvendelse hæves fra 65 procent til 75 procent, når patienterne gennemgår New Medicine Service's forløb med tre lægemiddelsamtaler frem for den traditionelle sundhedsfaglige rådgivning. Derved er den korrekte medicinanvendelse ti procentpoint bedre, når patienterne har været igennem forløbet. Bedre medicinanvendelse resulterer i bedre helbred, færre sygedage og færre hospitalsindlæggelser til gavn for både samfundet og den enkelte borger.

Nedenstående diagram viser det enkelte patientforløb i New Medicine Service. Det strukturerede forløb inkluderer tre samtaler mellem apotek og patient, der sammenlagt understøtter en personlig læringsproces. Først henvises patienten til apoteket, hvor patienten bliver introduceret til den nye medicin gennem indledende rådgivning. Cirka to uger senere har patienten anden samtale med apoteket, hvor patientens opstart med medicinen bliver gennemgået. Apoteket undersøger i den forbindelse, om patienten er stødt på problemer med at tage medicinen, og apoteket hjælper patienten til at håndtere de hindringer, som ligger i vejen for at anvende medicinen korrekt. Tredje samtale finder sted efter yderligere to uger. Her følger apoteket op på, om patienten har fulgt den rådgivning, som apoteket har givet tidligere i forløbet. Evalueringen dokumenterer, at New Medicine Service giver en markant bedre medicinanvendelse.

Det samlede patientforløb for New Medicine Service

Kilde: The Pharmaceutical Journal, 2014: [Report finds new medicine service improves treatment adherence and saves NHS money](#)

Ydelsen sætter patienten i centrum og udstyrer denne med redskaber til at håndtere hindringerne, der ligger i vejen for korrekt medicinanvendelse. Forskerne konkluderer, at patienterne er meget positive over for forløbet: *"most community pharmacists appear to offering NMS and it is welcomed and valued by patients"*.

Forskerne tillægger det personlige forløb meget stor betydning. Det resulterer i et individuelt læringsforløb for patienten: *“The NMS provided an opportunity for patient and pharmacist interaction in the form of a semi-structured conversation through which both could share understanding and knowledge about medicines and medicines-use enabling a form of situated learning.”* Herved kan mindre, personlige barrierer for korrekt medicinanvendelse nedbrydes.

Lægemedelsamtalerne retter således op på mange små problemer, der sammen gør en forskel over en længere periode: *“this intervention has a small positive effect on individual patients, at a small service cost, which translates into modest healthcare gains and cost savings in the long term.”* Denne tilgang, hvor den enkelte patient kommer i centrum, gavner altså samfundet som helhed – både sundhedsmæssigt og økonomisk.

Lægemedelsamtaler giver besparelser til det offentlige sundhedsvæsen

New Medicine Service er ikke kun en fordel for den enkelte patient. Forskerne dokumenterer i evalueringen, at det offentlige også sparer penge ved at finansiere ydelsen.

Forskerne konkluderer, at sundhedsvæsenet vil spare penge ved at fastholde ydelsen i England: *“In the long term, our economic evaluation suggests that it is likely that NMS will deliver better patient outcomes at overall reduced costs to the NHS”*. Besparelsen for det offentlige sundhedsvæsen ses eksempelvis i form af færre hospitalsindlæggelser som resultat af fejlmedicinering. Derudover resulterer bedre medicinanvendelse ligeledes i en bedre sundhedsrelateret livskvalitet for den enkelte patient.

Evalueringens økonomiske beregninger dokumenterer, at New Medicine Service er omkostningseffektiv for staten og samtidig forbedrer patienternes medicinanvendelse. Derfor anbefaler de engelske forskere, at den engelske stat fortsat skal finansiere ydelsen til landets borgere: *“On the basis of this evidence it is recommended that this service continues to be commissioned in the future, further patient groups are investigated for inclusion, community pharmacists are provided with support to deliver the service optimally and commissioners work to better integrate NMS into current patient care pathways.”* Ydermere anbefaler forskerne, at sundhedsmyndighederne overvejer at udvide ordningen til at inkludere yderligere behandlingsområder.

Danske apotekers lægemiddelfaglige personale står klar til at løfte ansvaret

Allerede i dag opnår det danske samfund store fordele af apotekspersonalets lægemiddelfaglige kompetencer. Apotekernes sundhedsfaglige indsats anslås årligt at spare danskerne for over 3 millioner besøg hos lægen, over 100.000 skadestuebesøg og omkring 87.000 indlæggelser på hospital. Tilsammen sparer det samfundet for 1,3 milliarder kroner i direkte sundhedsudgifter. Det viser en analyse fra 2012 udarbejdet af konsulentfirmaet PwC for Apotekerforeningen⁴.

Alene ved kontrol af lægernes recepter redder apotekspersonalet hver dag i gennemsnit syv danskere fra hospitalsindlæggelse⁵. Der er dog stadig potentiale for at udnytte apotekernes sundhedsfaglige ekspertise yderligere.

De danske apoteker har med inspiration fra New Medicine Service udviklet og afprøvet ydelsen ”Kom godt i gang med din medicin”. Ydelsen er afprøvet på et mindre antal apoteker og viser gode resultater⁶. Apotekerne er parate til i samarbejde med staten at implementere tilbud om ydelser på nationalt plan efter det engelske forbillede.

⁴ PwC, april 2012: [Sparede sundhedsudgifter ved apotekernes sundhedsfaglige indsats](#)

⁵ Danmarks Apotekerforening, 2014: [Analyse af apotekernes receptkorrektioner i 2013 – apotekerne retter receptfejl og hindrer 7 indlæggelser om dagen](#)

⁶ Pharmakon, 2013: [Opstart af ny behandling - hvordan sikres det, at medicinbrugeren kommer godt i gang?](#)

I Danmark findes et nationalt tilbud på astma- og KOL-området med udvidet inhalationsrådgivning (Tjek På Inhalation). På de øvrige behandlingsområder omfattet af New Medicine Service findes der i dag ingen struktureret, udvidet rådgivning med fokus på at komme godt i gang med lægemiddelbehandlingen.

Apotekerne har dog på andre områder taget initiativ til lokalt at samarbejde med kommuner om sundhedsydelser og ad den vej nyttiggøre de lægemiddelfaglige kompetencer på apotekerne. Apotekerne indgår løbende aftaler med kommuner om at sikre en bedre lægemiddel anvendelse blandt kommunens borgere. Flere apoteker leverer således blandt andet medicingennemgang til en række af kommunens borgere på eksempelvis plejehjem. Ved medicingennemgang gennemgås borgerens medicin med fokus på korrekt medicin anvendelse, compliance og bivirkninger. Derudover samarbejder flere kommuner med apoteker om kvalitetssikring af medicin håndtering på bosteder og plejehjem.